

Sygn. akt I C 1131/11

WYROK ŁĄCZNY **W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 29 listopada 2013r.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący	SSO Dariusz Mizera
Protokolant	Roksana Babert – Strzelecka

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2013r. w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa M. S. (1) , T. S. (1) , M. S. (2) , R. S. (1) i D. S. (1)

przeciwko (...) SA w W.

o zadośćuczynienie i odszkodowanie

I. 1. zasądza od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powódki T. S. (1) kwotę 60.000 zł (sześćdziesiąt tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 14 października 2011r. do dnia zapłaty ;

2. zasądza od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powódki T. S. (1) kwotę 15.000 zł (piętnaście tysięcy złotych) jako odszkodowanie z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej z ustawowymi odsetkami od dnia 14 października 2011r. do dnia zapłaty ;

3. oddala powództwo T. S. w pozostałym zakresie;

4. znosi koszty wzajemne między stronami ;

5. nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) SA w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 3.981,58 zł (trzy tysiące dziewięćset osiemdziesiąt jeden złotych pięćdziesiąt osiem groszy) tytułem części nieuiszczonych kosztów sądowych obciążających pozwanego;

6. nie obciąża powódki T. S. (1) pozostałymi nieuiszczonymi kosztami sądowymi ;

II. 1. zasądza od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powódki M. S. (1) kwotę 30.000 zł (trzydzieści tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 14 października 2011r. do dnia zapłaty ;

2. zasądza od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powódki M. S. (1) kwotę 20.000 zł (dwadzieścia tysięcy złotych) jako odszkodowanie z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej z ustawowymi odsetkami od dnia 14 października 2011r. do dnia zapłaty ;

3. oddala powództwo M. S. (1) w pozostałym zakresie;

4. zasądza od powódki M. S. (1) na rzecz pozwanego (...) SA w W. kwotę 1230 zł (jeden tysiąc dwieście trzydzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania ;

5. nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) SA w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 2.944,36 zł (dwa tysiące dziewięćset czterdzieści cztery złote trzydzieści sześć groszy) tytułem części nieuiszczonych kosztów sądowych obciążających pozwanego;

6. nie obciąża powódki M. S. (1) pozostałymi nieuiszczonymi kosztami sądowymi ;

III. 1. zasądza od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powoda D. S. (1) kwotę 50.000 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 14 października 2011r. do dnia zapłaty ;

2. zasądza od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powoda D. S. (1) kwotę 15.000 zł (piętnaście tysięcy złotych) jako odszkodowanie z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej z ustawowymi odsetkami od dnia 14 października 2011r. do dnia zapłaty ;

3. oddala powództwo D. S. (1) w pozostałym zakresie;

4. zasądza od powoda D. S. (1) na rzecz pozwanego (...) SA w W. kwotę 506 zł (pięćset sześć złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania ;

5. nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) SA w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 3.450,00 zł (trzy tysiące czterysta pięćdziesiąt złotych) tytułem części nieuiszczonych kosztów sądowych obciążających pozwanego;

6. nie obciąża powoda D. S. (1) pozostałymi nieuiszczonymi kosztami sądowymi ;

IV.1. zasądza od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powoda M. S. (2) kwotę 50.000 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 14 października 2011r. do dnia zapłaty ;

2. zasądza od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powoda M. S. (2) kwotę 15.000 zł (piętnaście tysięcy złotych) jako odszkodowanie z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej z ustawowymi odsetkami od dnia 14 października 2011r. do dnia zapłaty ;

3. oddala powództwo M. S. (2) w pozostałym zakresie;

4. zasądza od powoda M. S. (2) na rzecz pozwanego (...) SA w W. kwotę 506 zł (pięćset sześć złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania ;

5. nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) SA w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 3.450,00 zł (trzy tysiące czterysta pięćdziesiąt złotych) tytułem części nieuiszczonych kosztów sądowych obciążających pozwanego;

6. nie obciąża powoda M. S. (2) pozostałymi nieuiszczonymi kosztami sądowymi ;

V.1. zasądza od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powoda R. S. (1) kwotę 50.000 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 14 października 2011r. do dnia zapłaty ;

2. zasądza od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powoda R. S. (1) kwotę 25.000 zł (dwadzieścia pięć tysięcy złotych) jako odszkodowanie z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej z ustawowymi odsetkami od dnia 14 października 2011r. do dnia zapłaty ;

3. oddala powództwo R. S. (1) w pozostałym zakresie;

4. znosi koszty wzajemne między stronami;

5. nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) SA w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 3.981,58 zł (trzy tysiące dziewięćset osiemdziesiąt jeden złotych pięćdziesiąt osiem groszy) tytułem części nieuiszczonych kosztów sądowych obciążających pozwanego;

6. nie obciąża powoda R. S. (1) pozostałymi nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

Sygn. akt I C 1131/11

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 25 sierpnia 2011 roku pełnomocnik powodów D. S. (1), M. S. (2), T. S. (1), R. S. (1) , M. S. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powodów następujących kwot:

1. na rzecz powódki T. S. (1) kwoty 150 tys. zł z ustawowymi odsetkami od dnia 3 października 2001 roku do dnia zapłaty, w tym 100 tys. zł tytułem zadośćuczynienia z tytułu naruszenia dóbr osobistych i kwotę 50 tys. zł tytułem odszkodowania w związku ze znacznym pogorszeniem sytuacji życiowej w wyniku śmierci męża powódki,

2. na rzecz powódki M. S. (1) kwotę 150 tys. zł z ustawowymi odsetkami od dnia 3 października 2001 roku do dnia zapłaty, w tym kwotę 100 tys. zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych oraz kwotę 50 tys. zł odszkodowania w związku ze znacznym pogorszeniem sytuacji życiowej w wyniku śmierci syna,

3. na rzecz powoda D. S. (1) kwoty 150 tys. zł z ustawowymi odsetkami od dnia 3 października 2001 roku do dnia zapłaty w tym kwotę 100 tys. zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych i kwotę 50 tys. zł tytułem odszkodowania w związku ze znacznym pogorszeniem sytuacji życiowej w wyniku śmierci ojca,

4. na rzecz powoda M. S. (2) kwoty 150 tys. zł z ustawowymi odsetkami od dnia 3 października 2001 roku do dnia zapłaty, w tym kwotę 100 tys. zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych i kwotę 50 tys. zł tytułem odszkodowania w związku ze znacznym pogorszeniem sytuacji życiowej w wyniku śmierci ojca,

5. na rzeczy powoda R. S. (1) kwoty 150 tys. zł z ustawowymi odsetkami od dnia 3 października 2001 roku do dnia zapłaty, w tym kwotę 100 tys. zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych i kwotę 50 tys. zł tytułem odszkodowania w związku ze znacznym pogorszeniem sytuacji życiowej w wyniku śmierci ojca .

W uzasadnieniu pozwu pełnomocnik powodów wskazał, iż w dniu 23 sierpnia 2001 roku na drodze K. - B. zaistniała katastrofa drogowa w wyniku której zginął A. S.. Powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego pełnomocnik powodów dowodził, iż powodom należy się zadośćuczynienie za naruszenie ich dóbr osobistych związanych ze śmiercią bliskiej im osoby. Dodatkowo pełnomocnik wskazał, iż śmierć A. S. istotnie wpłynęła na życie powodów w związku z czym domagają się oni także po 50 tys. zł z tytułu odszkodowania w związku ze znacznym pogorszeniem sytuacji życiowej po śmierci osoby bliskiej na podstawie art. 446 § 3 k.c.

W odpowiedzi na pozew pełnomocnik pozwanego nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie w całości i zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów procesu.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pełnomocnik pozwanego zakwestionował przytoczoną pozwem podstawę prawną żądania, a z ostrożności procesowej podniósł, iż żądanie odsetek od daty opisanej pozwie nie znajduje żadnej podstawy. Odnosząc się do żądania zasądzenia odszkodowania w związku ze znacznym pogorszeniem sytuacji życiowej po śmierci bliskiej osoby pozwany podniósł, że z tego tytułu wypłacił łącznie 60 tys. zł na rzecz bliskich A. S. .

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23 sierpnia 2001 roku na skrzyżowaniu drogi krajowej nr (...) W. - K. z drogą podporządkowaną K. - B. doszło do katastrofy drogowej w ruchu lądowym w wyniku której śmierć poniósł A. S..

Dowód: - wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. k.20-24

A. S. przed śmiercią zamieszkiwał wraz ze swoją żoną T. S. (1) i trójką dzieci to jest z synami D., M. i R. oraz ze swoją matką M. S. (1) w domu jednorodzinnym w G. .

/ bezsporne/

M. S. (1) od chwili śmierci swojego męża w 1989r. zamieszkiwała razem z synem A. . Utrzymywała się z emerytury. Nie była to duża emerytura. Zmarły syn A. wspomagał ją w razie potrzeby finansowo , woził ją do lekarza, zawsze mogła na niego liczyć.

Dowód: - zeznania powodów M. S. k. 256odw. / 00:06:32-00:14:43/ , T. S. k.257 / 00:20:54- 00:22:43/ ,R. S. k. 258 / 00:38:47-00:39:42/

W toku postępowania likwidacyjnego pozwany przyjął odpowiedzialność za skutki wypadku i wypłacił ogółem 60 tys. zł ,w tym 20 tys. zł na rzecz syna M., 20 tys. zł na rzecz syna dla D. i 20 tys. zł jako odszkodowanie dla żony T. S. (1).

Dowód: - operat szkodowy k. 46 , zawiadomienie o przyznaniu świadczenia k. 48 akt szkodowych

T. S. (1) żona zmarłego bardzo przeżyła całe zdarzenie. Była roztrzęsiona , cały czas płakała . Nie wyszła ponownie za mąż . Leczyła się po wypadku, do chwili obecnej chodzi na cmentarz zdarza się, że nawet 2 razy dziennie . Po mężu nie otrzymała renty. Po śmierci męża w 2003r. podjęła pracę jako dźwigowa na Elektrowni (...) . Obecnie pracuje i zarabia około 1300 zł miesięcznie netto.

Dowód: - zeznania powódki T. S. k. 257 / 00:15:47-00:24:49/ , zeznania powoda D. S. k.257odw. /00:25:30-00:26:17/

D. S. (1) w chwili śmierci ojca miał 14 lat bardzo przeżył całe zdarzenie. Przez rok czasu ciężko było na twarzach domowników zauważyć uśmiech. M. S. (2) w chwili śmierci ojca miał 10 lat i załamał się. Bał się gdziekolwiek wychodzić , nie chciał się uczyć, myślał ciągle o wypadku, rozpamiętywał fakt , że ojciec nie żyje. Obecnie otrzymuje rentę w wysokości 1 600 zł netto.

Dowód: - zeznania powoda D. S. k.257odw. /00:25:30-00:26:17/ , zeznania powoda M. S. k.257odw. /00:30:13-00:33:43/ ,

R. S. (1) w chwili śmierci ojca miał 20 lat rozpoczął pracę w hurtowni budowlanej. Mieszkał z rodzicami. To na nim po śmierci ojca spoczął obowiązek utrzymania rodziny.

Dowód: - zeznania powoda R. S. k. 258 / 00:34:56-00:39:42/

M. S. (1) w 2008 roku przeżyła zawał serca, nie pozostawał on jednak w związku przyczynowym ze śmiercią syna A. S. bowiem wystąpił on z powodu przyczyny wewnętrznej którą stanowiło nasilanie się miażdżycy tętnic wieńcowych.

Dowód: - opinia biegłego kardiologa k. 198-201

Na skutek przedmiotowego zdarzenia z punktu widzenia psychologicznego powodowie doświadczyli negatywnych ale krótkotrwałych następstw określanych jako tak zwany ostry zespół stresu pourazowego. Nie spowodowało to jednak szczególnych problemów adaptacyjnych. W krótkiej perspektywie od zdarzenia problemy emocjonalne były znaczne ale z czasem uległy zmniejszeniu. Powodowie nie doznali z tego tytułu jakiegokolwiek uszczerbku na zdrowiu.

Dowód: - opinie biegłego psychologa i psychiatry k. 140-149, 168-183

W 2010r. działająca w imieniu powodów (...) spółka z o.o. wystąpiła z formalnym zgłoszeniem szkody w imieniu powodów nie precyzując jednak dochodzonej kwoty.

Dowód: - akta szkodowe

Podstawą ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie były przede wszystkim zeznania stron postępowania, dokumenty zawarte w aktach szkodowych zgromadzone przez ubezpieczyciela, a nadto opinie biegłych psychologa i psychiatry. Opinie te w toku procesu nie były kwestionowane. Sąd dopuścił także dowód z opinii biegłego kardiologa. Biegły ten jednak wykluczył związek choroby kardiologicznej powódki M. S. (1) ze śmiercią jej syna A.. Jeśli zaś chodzi o dowód z opinii biegłego z zakresu dermatologii to sąd dowód ten pominął bowiem T. S. (1) nie stawiała się na badanie. Sąd zatem uznał, iż strona powodowa nie udowodniła, iż ujawniona u powódki łuszczyca pozostawała w związku przyczynowym z wypadkiem.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powództwa powodów jedynie w części są zasadne.

Zgodnie z treścią art. 436 § 1 k.c. samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji, poruszanego za pomocą sił przyrody, ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch tego pojazdu. Może się on uwolnić od odpowiedzialności, jeżeli wykáže, że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej, wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności (art. 435 § 1 k.c. w związku z art. 436 § 1 k.c.).

Przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania, za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający, albo osoba na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia (art. 822 § 1 kc).

Umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o których mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie wypadku, który miał miejsce w okresie ubezpieczenia (art. 822 § 2 kc).

Uprawniony do odszkodowania, w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, może dochodzić roszczenia, bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń (art. 822 § 4 kc).

Zdarzenie będące źródłem naruszenia dóbr osobistych powodów miało miejsce w 2001r. a zatem pod rządem rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000 r. w sprawie ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (Dz.U. Nr 26, poz. 310 ze zm.) wydanego na podstawie delegacji ustawowej tj. art. 5 ust. 1 ustawy z 28 lipca 1990r. o działalności ubezpieczeniowej, które obowiązywało do dnia 31 grudnia 2003 roku. (Dz. U. z 1996r. nr 11 poz. 62 ze zm.)

W myśl § 10 ust. 1 w/w rozporządzenia z ubezpieczenia OC posiadaczowi pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem, najwyżej jednak do ustalonej w umowie sumy gwarancyjnej (§ 10 ust. 4).

Podstawy prawnej dochodzonego roszczenia w postaci zadośćuczynienia poza wyżej powołanymi przepisami z uwagi na przytoczoną w pozwie argumentację poszukiwać należy na gruncie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c..

W uchwale Sądu Najwyższego z 22 października 2010r. III CZP 76/10, OSNC –ZD 2011 nr B, poz. 42 Sąd Najwyższy wypowiedział zastrzeżenie, iż najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed 3.8.2008 r.

W uchwale tej SN argumentował, że katalog dóbr osobistych określony w art. 23 k.c. ma charakter otwarty i wskazał, że szczególnie więź rodziców z dzieckiem, przysługująca zarówno dziecku jak i rodzicom w prawidłowo funkcjonującej rodzinie, zasługuje na status dobra osobistego, podlegającego ochronie przewidzianej w art. 24 § 1 k.c. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia z dnia 14 stycznia 2010 r., IV CK 307/09 uznał natomiast, że spowodowanie śmierci osoby bliskiej może stanowić naruszenie dóbr osobistych członków rodziny zmarłego i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c..

Przytoczone tezy dotyczyły spraw w których zdarzenia miały miejsce już pod rządem obecnie obowiązującego art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U nr 124, poz. 1152 z późn. zm.) niemniej jednak treść tego przepisu w istocie odpowiada treści § 10 ust. 1 w/w rozporządzenia co wskazuje na to, iż wykładania zaprezentowana w tych orzeczeniach jest aktualna także w stosunku do zdarzeń wcześniejszych.

Orzecznictwo Sądu Najwyższego jest już w tym zakresie utrwalone na uwagę zasługuje zwłaszcza uchwała SN z 7 listopada 2012r. III CZP 67/12 (www.sn.pl) zgodnie z którą przepis § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000 r. w sprawie ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (Dz.U. Nr 26, poz. 310 ze zm.) nie wyłączał z zakresu ochrony ubezpieczeniowej zadośćuczynienia za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 k.c.

Art. 448 k.c. stanowi, iż w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Zgodnie z art. 24. k.c. § 1 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego.

W myśl § 2 w/w przepisu jeżeli skutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona szkoda majątkowa, poszkodowany może żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych.

Obowiązkiem powoda jest zatem udowodnienie istnienia dobra osobistego i faktu jego naruszenia przez pozwanego (tu : zakład ubezpieczeń który odpowiada za sprawcę), natomiast pozwany może się bronić wykazywaniem, iż naruszenie dobra osobistego nie było bezprawne.

Jak wskazuje wyżej przytoczone orzecznictwo SN więzi rodzinne zasługują na miano dobra osobistego podlegającego ochronie przez prawo. Skoro tak to bezspornym jest także fakt, iż taka więź w przypadku powodów została zniweczona na skutek wypadku.

Zmarły A. S. zamieszkiwał wraz z żoną, swoją matką oraz trójką synów w domu jednorodzinnym. Rodzina zgodnie współżyła, wszystko to legło w gruzach z chwilą śmierci A. S..

Żona zmarłego do chwili obecnej nie może pogodzić się ze śmiercią męża pomimo upływu tak odległego czasu od wypadku. Cały czas chodzi na cmentarz, do chwili obecnej nie związała się z innym mężczyzną. W dalszym ciągu zamieszkuje z synami i teściową w tym samym budynku mieszkalnym. Powódka T. S. (1) bardzo przeżyła śmierć najbliższej sobie osoby, była roztrzęsiona i zapłakana (tak ją zapamiętali synowie), leczyła się, ciężko jej było funkcjonować. Wskutek nagłego wypadku zerwana została więź łącząca małżonków, powódka doświadczyła z tego tytułu wyjątkowej krzywdy i to takiej nie do naprawienia. Nie ulega wątpliwości, iż śmierć małżonka w prawidłowo funkcjonującej i kochającej się rodzinie niesie ze sobą wielką krzywdę dla małżonka pozostającego przy życiu. Bowiem

zerwanie więzi małżeńskiej następuje w sposób nagły i bezpowrotny. Uwzględniając te wszystkie okoliczności w ocenie Sądu, roszczenie powódki T. S. (1) o zadośćuczynienie jest usprawiedliwione do kwoty 60.000 zł i taka też kwotę Sąd zasądził w pkt 1 wyroku.

Razem ze zmarłym we wspólnym gospodarstwie domowym zamieszkiwała także jego matka M. S. (1), która przeprowadziła się do syna po tym jak zmarł jej mąż. Razem tworzyli zgodną rodzinę do czasu aż nastąpiła nieoczekiwana śmierć jej syna. Ze śmiercią trudno było się jej pogodzić, wszystkich ogarnął smutek, podobnie jak pozostali członkowie rodziny płakała mając świadomość, iż życia synowi już nie wróci. Jako matka musiała chować syna, dla matki w podeszłym już wieku musi być to wyjątkowa krzywda. Uwzględniając te wszystkie okoliczności oraz fakt zgodnego funkcjonowania przez całe lata bowiem powódka z synem mieszkała jak zeznała od 1989r. kiedy to zmarł jej mąż to w ocenie Sądu usprawiedliwionym żądaniem jest kwota 30.000 zł i taką też kwotę zadośćuczynienia z tytułu naruszenia dóbr osobistych powódki Sąd zasądził orzekając jak w pkt II.1 wyroku oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

Zmarły pozostawił także trzech synów, z tego dwóch małoletnich i jednego który dopiero co wszedł w dorosłość. Śmierć ojca szczególnie ich dotknęła. (...) nagle z dnia na dzień zostali pozbawieni osoby na którą zawsze mogli liczyć, która była dla nich wsparciem. Utrata ojca w szczególności dla dorastających synów jest krzywdą nie do naprawienia. Powszechnie bowiem wiadomo, iż synowie na ogół utożsamiają się z ojcem, to z niego biorą wzór. Między synami w wieku dojrzewania, a ojcem zawsze nawiązują się szczególne więzi. Na skutek wypadku więzi te zostały brutalnie, nagle i bezpowrotnie zerwane. Utrata zatem ojca przez dorastających synów musi wzbudzać w nich szczególne poczucie krzywdy i niesprawiedliwości. Mając to wszystko na uwadze Sąd uznał, iż żądanie zadośćuczynienia dla powodów M. S. (2), D. S. (1) i R. S. (1) jest uzasadnione do kwoty po 50.000 zł na rzecz każdego z nich i taką też kwotę zasądził jak w pkt III.1, IV.1 i V.1 wyroku.

Kwestię stosownego odszkodowania normuje przepis art. 446 § 3 k.c., stanowi on, że Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli wskutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej.

W przeciwieństwie do utraty środków utrzymania, pogorszenie sytuacji życiowej, o którym mowa w art. 446 § 3 k.c., ma sens o wiele szerszy. Śmierć bezpośrednio poszkodowanego może bowiem wywołać następstwa bardzo różnorodne, które przejawiają się w uszczerbku poniesionym przez inne osoby.

Stosowne odszkodowanie z art. 446 § 3 k.c. obejmuje szkody, które nie ulegają uwzględnieniu przy zasądzeniu renty. Są to szeroko pojęte szkody majątkowe, często nieuchwytnie lub trudne do obliczenia, prowadzące do znacznego pogorszenia sytuacji życiowej osoby najbliższej.

Pogorszenie sytuacji życiowej polega nie tylko na pogorszeniu obecnej sytuacji materialnej, lecz także na utracie realnej możliwości polepszenia warunków życia.

Pogorszeniem sytuacji życiowej jest również doznanie silnego wstrząsu psychicznego na wskutek tragicznej śmierci osoby najbliższej, co pociąga za sobą osłabienie aktywności życiowej, zmniejszenie zarobków i zwiększenie wydatków poniesionych na leczenie lub na pomoc innych osób (vide : wyrok SN z 8 maja 1969 r., II CR 114/69, OSN 1972 poz. 129).

Dla oceny znacznego pogorszenia sytuacji życiowej należy wziąć pod uwagę przede wszystkim stan rzeczy istniejący w chwili śmierci bezpośrednio poszkodowanego. Jeżeli pogorszenie sytuacji życiowej się pogłębia, to okoliczności te należy uwzględnić, aż do daty wyrokowania.

Pogorszenie się sytuacji życiowej polega nie tylko na pogorszeniu obecnej sytuacji materialnej, lecz także na utracie realnej możliwości polepszenia warunków życia. I tak pogorszeniem sytuacji życiowej jest śmierć dorastającego syna, na którego pomoc rodzice mogli liczyć w bliskiej przyszłości, przy uwzględnieniu zwłaszcza ich skromnych warunków

materialnych oraz ich wieku wyłączającego posiadanie nowego potomstwa. (wyrok SN z 03.05. (...). II CR 128/69 OSP 1970/6/122).

Stosowne odszkodowanie powinno zrekompensować utratę świadczeń z zakresu wzajemnej pomocy, opieki itp. Szkody te jakkolwiek w swej istocie są szkodami niematerialnymi, to jednak w pewnym stopniu są także szkodami materialnymi, gdyż niektóre czynności z zakresu pomocy, opieki, wychowania itp. mogą być wykonane odpłatnie przez inne osoby. Oczywiście ściśle, pieniężne określenie rozmiarów tych szkód, jest niemożliwe i dlatego wchodzi w grę przyznanie "stosownego odszkodowania" na podstawie art. 446 § 3 k.c. (wyrok SN z 05.01.1968r. I PR 424/67).

Mając na uwadze powyższe judykaty Sądu Najwyższego stwierdzić należy, iż po pierwsze powodowie T. S. (1), D. S. (1) i M. S. (2) w toku postępowania likwidacyjnego otrzymali po 20.000 zł tytułem odszkodowania w związku ze znacznym pogorszeniem sytuacji życiowej. Zatem należałoby rozważyć czy kwota ta jest wystarczająca w świetle przytoczonych przez strony okoliczności oraz w świetle zebranych przez ubezpieczyciela dowodów. W ocenie Sądu kwota ta jest kwotą zaniżoną bowiem nie ulega wątpliwości, iż zmarły A. S. pracował jako spawacz zarabiał około 3200 zł brutto przy czym zarobki te to zarobki z połowy roku 2001r. Nie ulega wątpliwości, iż sytuacja zmarłego była nieco lepsza gdyż pracując na Elektrowni (...) z pewnością odbierał nagrody roczne tzw. 13 pensje, 14-te pensje, nagrody z zysku które wypłacane są na ogół w pierwszych miesiącach roku natomiast zaświadczenie znajdujące się w aktach szkodowych obrazuje jedynie średnie wynagrodzenie zmarłego w miesiącach czerwiec – sierpień 2001r. Uwzględniając tę okoliczność dodatkowo stwierdzić trzeba, iż zmarły z pewnością obok pracy świadczył pomoc w rodzinie, opiekował się synami, prowadził wraz z żoną wspólne gospodarstwo domowe. Powódka T. S. (1) po śmierci męża ze swoimi problemami pozostała sama, została co prawda zatrudniona na Elektrowni (...) jako dźwigowa dopiero w 2002r. to jednak na jej barkach spoczęło utrzymanie rodziny i borykanie się codziennymi problemami. Pomoc mogła uzyskać jedynie od dorosłego już syna R. Niemniej jednak fakt śmierci męża bez wątplenia wyraził się także w pogorszeniu sytuacji majątkowej rodziny, która pozostała przecież bez wsparcia ze strony dorosłego pracującego mężczyzny. Dlatego też w ocenie Sądu przyznane przez ubezpieczyciela odszkodowanie w kwocie po 20.000 zł nie było odpowiednie.

W tej sytuacji Sąd uznał, iż zarówno na rzecz powódki jak i na rzecz jej synów D. i M. należy dodatkowo zasądzić kwotę po 15.000 zł na rzecz każdego z nich jako uzupełnienie przyznanego już im odszkodowania. Dopiero odszkodowanie w wysokości 35.000 zł w ocenie Sądu będzie odpowiednie w stosunku do doznanej szkody. Małoletni synowie zmarłego mieli prawo liczyć na jego pomoc w przyszłości, na skutek nagłej śmierci ojca zostali tej pomocy pozbawieni. Dlatego też Sąd orzekł jak w pkt I.2, III.2, IV.2 wyroku

R. S. (1) w chwili śmierci ojca podjął pierwszą pracę, mógł jednak liczyć na pomoc ojca ale został jej pozbawiony. Pomoc ojca miała swój wyraźny wymiar majątkowy. Mając na uwadze, iż R. już pracował szkoda z tego tytułu jest nieco mniejsza niż w przypadku jego braci którzy w chwili śmierci ojca byli jeszcze małoletni. Syn R. jednak zamieszkiwał we wspólnym gospodarstwie domowym, wszyscy tworzyli rodzinę. Szkoda majątkowa jakiej z tytułu śmierci ojca doznał syn zmarłego R. wyrażająca się w braku pomocy ze strony ojca w pierwszych latach po usamodzielnieniu się w ocenie Sądu oscyluje wokół kwoty 25.000 zł i taką też kwotę Sąd zasądził jak w pkt V.2 wyroku.

Odszkodowania w kwocie 50.000 zł domagała się także matka zmarłego M. S. (1). Osoba ta będąc już w podeszłym wieku oczekiwała pomocy od syna i takową pomoc otrzymywała, w miarę potrzeby zmarły woził matkę do lekarza, jak trzeba było to pomagał jej, zawsze mogła na niego liczyć to przecież on ją przyjął po śmierci jej męża w 1989r. Opieka i pomoc jaką świadczył jej syn miała swój wyraźny walor majątkowy, bez wątplenia taka pomoc była jej konieczna w dalszych latach gdy dostała zawału serca i zaczęła chorować. Na skutek śmierci syna została tej pomocy pozbawiona.

Mając to wszystko na uwadze Sąd przyznał matce zmarłego kwotę 20.000 zł jako odszkodowanie w związku ze znacznym pogorszeniem jej sytuacji życiowej orzekając jak w pkt II.2 wyroku.

Dalej idące powództwa powodów zarówno o odszkodowanie jak i o zadośćuczynienie nie znajdują podstawy w zgromadzonym materiale dowodowym i muszą zostać oddalone na podstawie w/w przepisów dlatego też Sąd orzekł jak w pkt I.3, II.3, III.3, IV.3 i V.3 wyroku.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481§1 k.c. i art.817 §1 k.c. zasądzając je od dnia 14 października 2013 roku tj. po upływie bezspornego trzydziestodniowego okresu od daty zgłoszenia szkody /doręczenia odpisu pozwu pozwanemu / w myśl art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (Dz. U. nr 124 poz. 1152 ze zm.).

Pozwany otrzymał odpis pozwu powodów w dniu 13 września 2013 roku dlatego też odsetki od wszystkich zasądzonych kwot zostały zasądzone od dnia 14 października 2013 roku. Brak jakichkolwiek podstaw do zasądzenia odsetek od dnia 3.10.2001r. bowiem roszczenia powodów zostały sprecyzowane co do wysokości dopiero w pozwie.

Mając na uwadze , iż powódka T. S. (1) i powód R. S. (1) ulegli co do połowy żądania Sąd na podstawie art. 100 k.p.c. zniósł wzajemnie koszty między tymi powodami , a stroną pozwaną orzekając jak w pkt I.4 , V.4 wyroku.

Powodowie D. S. (1) i M. S. (2) przegrali sprawę w 43% winni zatem ponieść 57% kosztów procesu . Na poniesione przez strony koszty procesu składa się wynagrodzenie pełnomocników i koszty opłaty od pełnomocnictwa , mając na uwadze , iż powodowie ponieśli koszty swojego pełnomocnika to w ramach zwrotu kosztów winni zwrócić pozwanemu kwotę po 506 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania a to na podstawie art. 100 k.p.c.. Dlatego też Sąd orzekł jak w pkt III.4 i IV.4 wyroku.

Powódka M. S. (1) przegrała proces w 67% , a zatem winna pokryć taki procent całych kosztów procesu . Mając na uwadze , iż koszty te stanowią kwotę 7234 zł to powódkę obciąża kwota 4.846 zł z tym , że powódka koszty te pokryła do wysokości 3.617 zł a zatem do zasądzenia na rzecz strony pozwanej pozostaje kwota 1230 zł i taką też kwotę Sąd na rzecz pozwanego zasądził jak w pkt II.4 wyroku , a to na podstawie art. 100 k.p.c.

Na podstawie art.113 ust. 1 i 3 ustawy z 25 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. nr 167 poz.1398 ze zm.) w zw. z art. 100 k.p.c. Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwoty 3.981,58 zł , 2.944,36 zł , 3.450 zł , 3.450 zł i 3.981,58 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych obciążających stronę pozwaną (od uwzględnionej części powództw) i jednocześnie nie obciążył powodów pozostałą częścią nieuiszczonych kosztów sądowych , a to na podstawie art. 102 k.p.c. uwzględniając , ich trudną sytuację wynikającą ze złożonych oświadczeń o stanie rodzinnym majątku i dochodach .